

Apetīte uz pasauli rimusies

Darbs auditorfirmās var būt ar piedzīvojumiem, rāda **Gundega Tamanes** pieredze, kurā ir gan Kaimanu salas, gan krāpšanos izpēte

Diāna Kārklīņa

«**BEZ** laikapstākļiem man vairs nav citu iemeslu, lai brauktu no Latvijas prom. Starptautiskas pieredzes apēti esmu apmierinājusi, ceļošanas kāri arī, un tagad man nepieciešama vien mierīga dzīve ar ģimeni un interesantu darbu, kurā tomēr sevi realizēju,» saka Gundega Tamane (38), viena no tiem augstas klases profesionāļiem, kas pēc ilgstoša darba ārzemēs tomēr atgrieziesies Latvijā. Viņa uzskata – uz laiku aizbraukt der katram, bet, ja to dara, tad «par lielu naudu», ar mērķi un lai reāli tiktu paaugstināta pieredzes latīna. Dzīves kvalitātes zinā Latvijā, Gundegasprāt, ir lieliska vieta, un viņai ir, ar ko salīdzināt, – Gundega strādājusi vadošajās auditā un konsultāciju firmās Latvijā, Ukrainā, Baltkrievijā, Anglijā un Kaimanu salās. Viņas darbs saistījies gan ar auditu, gan ar uzņēmumu likvidāciju, finanšu krāpšanās izpēti un konsultācijām sistēmās pret naudas atmazgāšanu. Sodrīd viņa ir menedžere Biznesa konsultāciju nodaļā *Deloitte Latvia*.

Starptautiskas alkas

Lai gan pēc studijām Rīgas Ekonomikas augstskolā (REA) Gundega pabija praksē *Vereinsbank-Rīga*, par isto darba skolu viņai kļuva auditorfirma *KPMG Latvia*. Studējot Gundega bija speciāliziesis mārketingā un stratēģijā, tomēr darba meklējumi lielajās mārketinga kompānijās nebija sekmējušies. Praksē KPMG Gundega nonāca bez domas par ilgāku palikšanu, taču te viņu piesaistīja gan tas, ka tolaik auditorkompānijas sāka izmantot stratēģiskāku pieeju auditiem un Gundega tajā redzēja vietu arī sev, gan tas, ka, par spīti lielajai slodzei un darba apjomam, šeit bija arī iespēja aizbraukt pieredzes apmaiņai vai apmācībās uz citām valstīm.

Nopietnākais no šādiem izbraucieniem Gundegai bija triju mēnešu projekts Ukrainā. «Ukrainas firma bija saņēmusi iespēju veikt vairākus projektus enerģētikas sektorā, bet viņiem trūka cilvēku, tāpēc viņi griezās pie kaimiņvalstu birojiem, un ieradās baltieši un armēņi. Es palīdzēju gan ar enerģētiku, gan beigās arī ar banku auditiem.» Gundega stāsta, ka šis posms savā ziņā bijis kā atgriešanās PSRS, sevišķi tad, kad bija jādosies uz Ukrainas ziemeļu un dienvidu reģioniem, – gan saistībā ar apstākļiem viesnīcās, gan uzņēmumu dokumentu kalniem, kas tur pārsvarā joprojām bija papīra formātā.

Pēc šī projekta Gundega par darbu ārzemēs sāka domāt intensīvāk un meklēja iespējas KPMG ietvaros. Taču

▲ **GUNDEGA TAMANE** ir viena no tiem augstas klases profesionāļiem, kas pēc ilgstoša darba ārzemēs tomēr atgrieziesies Latvijā. Tagad viņa ir menedžere Biznesa konsultāciju nodaļā *Deloitte Latvia* un uzskata – uz laiku aizbraukt der katram, bet, ja to dara, tad «par lielu naudu», ar mērķi un lai reāli tiktu paaugstināta pieredzes latīna.

FOTO - AIVARS LIEPINS, DIENAS MEDIJA

Nedēļu pirms viņas atbraukšanas trešdaļu salas nopostīja tropiskā vētra Ivans

ka: zini, es te dzīvoju vienā mājā ar *Deloitte* cilvēku, savēdišu jūs kopā. Un viss notika – intervija un pēc tam darbs,» Gundega stāsta, kā tika pie amata Kaimanu salu *Deloitte & Touche*.

Ivans aizkavē Londonā

Kaimanu salās Gundega gan neieradās uzreiz. Nedēļu pirms viņas atbraukšanas trešdaļu salas nopostīja tropiskā vētra *Ivans*, kuras dēļ uz brīdi pat pārtrūka sakari un tika ierobežota imigrācija, jo trūka nesagrautu mitekļu. Tieši tāpēc jaunus darbiniekus no Eiropas Kaimanu salu *Deloitte* uz laiku izvietoja Londonā, kur Gundega pārlicinājās, – cik labi, ka strādāšana šeit viņai savulaik neizdevās! «Milzīga pilsētas ar to satiksmi neveicina dzīves kvalitāti. Esmu aktīvs cilvēks, un man ir svarīgi, ka varu pēc darba aiziet papeldēt vai aizskriet uz aerobiku, tad vakariņās ar draugiem vai uz ballīti. Tā manā ieskatā ir dzīves kvalitāte – ka vari izdarīt, ko gribi, un paspēt daudzās lietās vienā dienā. Bet Londonā, piemēram, nekādi nevarēju satikt draugus un brālēnus – tā kā transportā jāpavada daudz laika, viņiem viss bija saplānots jau nedēļām uz priekšu. Man tas ļoti nepatika,» Gundega stāsta.

Kad viņa beidzot nokļuva Kaimanu salās, savām acīm nācās ieraudzīt vētras radīto postāžu un pirmajā gadā sa-

dzīvot ar tās blaknēm, piemēram, mitināties kopīgā mājā ar kolēģiem. Taču jau pēc pāris gadiem salā viss bija sakopts un par *Ivanu* nekas vairs neliecināja.

Karjeras sākumā Latvijā Gundega bija auditore dažādu jomu uzņēmumos, tad nonāca banku auditā, līdz paralēli sāka darboties arī konsultāciju projektos, kuros investori pirms uzņēmumu iegādes vēlējas par tiem sīkāku analīzi. Gundegai šī joma ļoti patika. Arī tāpēc, ka ārējos auditorus uzņēmumos labāk redz ejam nekā namam, savukārt konsultantus – saņem atpeldētām rokām, jo no viņiem kaut kādā mērā atkarīgs investora lēmums. Gundega pēc pieciem gadiem auditā vēlējas pilnībā pāriet uz šīm konsultācijām, taču *KPMG Latvia* tolaik to bija iespējams darīt vien paralēli ar auditu, tāpēc pārstrādāšanās bija ikdiena. Kaimanu salu *Deloitte* sākt strādāt konsultācijas tik vienkārši nevarēja, jo vispirms caur darbu auditā bija jāizprot vietējo ekonomika. Lai «iesildītos», Gundega tam piekrita, taču sakrītības pēc un pateicoties savām krievu valodas zināšanām drīz vien tomēr tika pie konsultācijām – tiesa, citādā nekā Latvijā.

Tas bija milzīgs izpētes projekts Eiropā – bija atklāta krāpniecības shēma, kur uzņēmums bija maksājis kukuļus dažādā valstu, tostarp

Krievijas, ar valdībām saistītām iestādēm. «Krāpniecība uzņēmumā nāk gaismā, ja tajā kāds t. s. trauksmes cēlājs ziņo, ka kaut kas nav kārtībā. Tad notiek ārējā izmeklēšana, un uzņēmums parasti ir ieinteresēts tai palīdzēt, lai samazinātu soda apjomu no regulatora puses. Mēs kā komanda strādājām šī uzņēmuma labā, lai palīdzētu saņemt, kas isti ir noticis. Kukuldošanas shēmas vispirms jāsaprot, kā puses ir saistītas, – no dokumentiem vilkām ārā tur figurējošos vārdus un, izmantojot publiski pieejamo informāciju, centāmies sazināt t. s. zirnīti. Vēlāk jāpēta arī ciparu daļa, noslēgtie līgumi par it kā sniegtiem pakalpojumiem,» Gundega skaidro. Bijis ļoti aizraujoši.

Drīkst būt arī cita dzīve

Pēc šī projekta līgums ar *Deloitte* Gundegai tuvojis beigām, taču uzņēmumā tobrīd neviņēja ne paaugstinājums, ne darbs, kur būtu tikai konsultāciju projekti. Tas pārāk līdzinājās jau Latvijā reiz piedzīvotajam, tāpēc Gundega pieņēma darba piedāvājumu Kaimanu salu KPMG.

Šeit darbošanos *forensic* jomā jeb izmeklēšanas konsultāciju ietvaros Gundega apvienoja arī ar konsultāciju uzņēmumu likvidāšanu. ASV jau bija sākusies globālā ekonomiskā krīze, un starptautiskās auditorfirmas piedalījās lielu kompāniju un

Karjeras kāpnes

Kopš 2016
menedžere Biznesa konsultāciju nodaļā *Deloitte Latvia*
2014–2016
vecākā auditore *SEB bankas* Iekšējā audita nodaļā
2013–2014
menedžere Risku konsultāciju nodaļā KPMG Baltkrievijā
2012–2013
finanšu konsultante privātiem ārzemju investoriem pie uzņēmumu iegādes Latvijā, arī finanšu kontroliere *SIA Digibrand* uz laiku
2006–2011
jaunākā menedžere, vēlāk menedžere KPMG Kaimanu salās Finanšu konsultāciju nodaļā
2004–2006
vecākā konsultante Banku un investīciju fondu audita nodaļā, vēlāk – vecākā konsultante Finanšu konsultāciju nodaļā *Deloitte & Touche* Kaimanu salās
2003
vecākā konsultante Audita nodaļā KPMG Ukrainā (triju mēnešu projekts)
1999–2004
vecākā konsultante Audita un finanšu konsultāciju pakalpojumu nodaļā KPMG Latvia
1998 vasarā
asistente a/s *Vereinsbank-Rīga*

niekiem, kas sākotnēji kaitinājis. Tomēr viņai trūka runāšanas latviski, tikšanās ar ģimeni. Mainījās arī Gundegas privātā dzīve, no salas aizrotējā daudzi viņas eiropešu draugi, turklāt vietējā likumdošana nosaka, ka iebraucējam (ja vien neesi fir-

mas direktors, īpašnieks vai investors) pēc septiņiem gadiem uz salas no tās ir uz gadu jāaizbrauc, lai neiegtu tiesības kļūt par pilsoni. Gundegai šī robeža bija pienākusi, un līdz ar privātajiem iemesliem viņa izlēma atgriezties Latvijā. Pa vidu gan bija

pārdomu periods, kad viņa 10 mēnešus ceļoja pa Dienvidameriku, Dienvidēriropu un Dienvidaustrumāziju.

Atpakaļ Latvijā

«Ceļojot atjaunoties pašmāju aprītē, Gundega sākumā individuāli sniedza finanšu ārpakalpojumu konsultācijas atsevišķiem ārzemju investoriem par uzņēmumu iegādi Latvijā un finanšu konsultācijas pazīņu firmām, taču saprata, ka tomēr atkal vēlas strādāt algotu darbu, un piekrita KPMG piedāvājumam atstāt *forensic* jomu Baltkrievijas birojā.

«Baltkrievijā bija vēl interesantāka vide nekā savulaik Ukrainā. Bijā dažādi izpētes projekti. Tomēr tur sabiju tikai gadu,» Gundega atceras. Pietrūcis gan klientu, gan uzņēmuma vadības izpratnes par konsultāciju būtību, tas brīžiem lika lauzt nevajadzīgus celmus un nogurdināja. Pēc gada arī nebija parādījušās darba iespējas KPMG Latvijā, uz ko Gundega cerēja, tāpēc viņa aizgāja no firmas un kādu brīdi pastādēja *SEB bankā* Latvijā – Iekšējā audita nodaļā. Taču pēc dinamiskās dzīves globālās ūdeņos te likās par šauru, par mierīgu.

Īstajā brīdī Gundegu uzrunāja headhanters, kurš meklēja menedžeri *Deloitte Latvia* Biznesa konsultāciju nodaļā. Darbs bija precīzi tas, kas Gundegu bija interesējis pirms došanās uz Baltkrieviju, un patlaban viņa sniedz uzņēmumiem finanšu konsultācijas komercstrīdu gadījumos, vada krāpšanās un aizdomīgu finanšu darījumu izpētes projektus, kā arī piedalās pret naudas atmazgāšanu vērstu sistēmu sakārtošanā Latvijas bankās, kas esot ļoti karsta un pašai Gundegai saistoša tēma.

«Šobrīd jūtos ļoti labi,» Gundega teic un spriež, ka nākotnē sevi redz gan *forensic* jomā, gan, ja veiksies ar karjeras attīstības iespējām, arī *Deloitte Latvia*. Uzņēmuma attieksme pret strādājošajiem un darba režīmu atgādinot viņas sapņu darba devēju Kaimanu salās. Pretimnāksana Gundegai ir būtiska, jo jāaudzina dēliņš. «Un man liekas – ja tev ir bērni, viņi jāaudzina latviskā vidē. Ja finansālie apstākļi ļauj, Latvijā ir lieliska vieta, jo te kompakts vides dēļ var būt gana augstu dzīves kvalitāti. Un, ja tev te ir arī ģimene, radi, – kāpēc braukt prom?» ●

SĀK KAMPAŅU PRAKŠU ALIANSE

LAI veicinātu sabiedrības informētību par profesionālās izglītības un darba vidē balstītu mācību sniegtajām iespējām, Izglītības un zinātnes ministrija sadarībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju sāksusi kampaņu *Prakšu alianse*. Tā notiks līdz 2017. gada februārim ar plašu pasākumu loku visā Latvijā. Tiks rīkota starptautiska konference, izstrādāti informatīvi materiāli, veidota sociālo mediju komunikācija un vides instalācijas, veikti pētījumi u. c.

RSU ATBALSTA SKOLĒNUS – PĒTNIEKUS

LĪDZĪGI kā pērn, Rīgas Stradiņu universitāte (RSU) arī šogad piedāvā skolēniem palīdzību zinātniski pētniecisko darbu (ZPD) izstrādāšanā. Skolēniem pieejamas RSU mācību spēku un vecāko kursu studentu konsultācijas vai intervijas, bibliotēka, kā arī laboratorijas eksperimentu vai novērojumu veikšanai. Bez iepriekš piedāvātajiem 11 virzieniem (veselības zinātne, bioloģija, ķīmija, fizika, tieslietas, ekonomika, politoloģija, socioloģija, psiholoģija, filozofija, vēsture) atbalstīti tiks arī tie skolēni, kas ZPD izstrādā kulturoloģijā vai pedagoģijā. Sīkāk – bit.ly/RSU_ZPD.

RTU IEKĻŪST REITINGOS

RĪGAS Tehniskā universitāte (RTU) iekļuvusi vienā no pasaulē vadošajiem universitāšu reitingiem *Times Higher Education (THE) BRICS & Emerging Economies University Rankings 2017 TOP 300*, ieņemot 201.–250. vietu. Turpat ierindojas arī Latvijas Universitāte. Savukārt RTU Inženierekonomikas un vadības fakultāte un Rīgas Biznesa skola augstu novērtēta *Eduniversal* starptautiskajā universitāšu un biznesa skolu reitingā (*Eduniversal Business Schools Ranking*), pirmo reizi iekļūstot četrpalmu līgā. Kopumā reitingu veido piecu palmu līgas, un RTU līdz šim atradās triju palmu līgā.

LU PROGRAMMĒTĀJI IZCĪNA VIETU FINĀLĀ

PRESTIŽĀKO pasaules programmēšanas sacensību ACM ICPC reģionālajā pusfinālā Krievijā Latvijas Universitātes (LU) programmēšanas komanda – Andrejs Kuzņecovs, Pēteris Pakalns un Aleksejs Zajakins – izcīnījuši vietu pasaules studentu komandu programmēšanas sacensību finālā 2017. gada maijā ASV, kurā piedalīties tikai 100 pasaules visspēcīgākās komandas. Tik labs sniegums LU komandai izdevies trešreiz 20 gadu laikā. Ik gadu ACM ICPC piedalās vairāk nekā 40 000 dalībnieku no aptuveni 2700 universitātēm 100 valstīs.